

Det kom ett nödrop.

Torkan hade drabbat Indien.

Kunde de kristna i Sverige hjälpa till på något vis?

Året var 1966, och det som började som en frikyrklig social hjälpaktion slutade inte med torkan i Indien.

I livets tjänst är boken om hur Diakonia växte fram och blev en biståndsorganisation som stött positiva krafter över hela världen i 40 år. Hela tiden har Diakonia också varit de fattigas och utsattas röst i det svenska samhället.

– Vi har kunnat ta emot stöd utan att frukta att det fanns några baktankar. Diakonia ville bara hjälpa oss att nå de mål vi hade satt upp, säger Frank Chikane. Han är pastor i Sydafrika och har samarbetat med Diakonia i många år.

Sultana Begum, som arbetar för Diakonia i Bangladesh, säger att det var riktigt att från början bygga skolor och satsa på hälsovård – men skall man bygga ett land då måste man bygga människor.

Medan tv-rutan fylls av katastrofer, våld och fattigdom arbetar Diakonia långsiktigt vidare tillsammans med organisationer och enskilda för att förändra världen. *I livets tjänst* är en bok fylld av möten med dessa människor.

Rachel Norborg Jerkeby, som sammanställt *I livets tjänst – 40 år med Diakonia*, är informationssekreterare på Diakonia.

Rachel Norborg-Jerkeby
I livets tjänst

Rachel Norborg-Jerkeby

I livets tjänst
om Diakonia 40 år

Innehållsförteckning

- 9 Förord
- 13 Författarens förord
- KAPITEL 1 Så formades Frikyrkan
Hjälper/Diakonia**
- 18 Ur vad föddes Frikyrkan Hjälper?
- 19 Fattigdomen utmanade
- 19 Biståndsdebatt redan då
- 20 Alternativt julfrande
- 22 Stora kyrkliga möten
- 24 Frikyrkligt samarbete genom SFR
- 24 Frikyrkorna och de sociala frågorna
- 25 Frikyrklig social hjälpaktion
- 27 Beslutet tas
- 28 Start och målskrivningar
- 29 Teologiskt förankrad
- 30 Framtidsfrågorna
- 30 Viktig principdebatt
- 32 Konklusion
- 33 Självständig organisation
- 34 Från Frikyrkan Hjälper till Diakonia
- 36 Organisationsform
- 37 Relationen till samfunden
- 42 I livets tjänst
- 45 Verksamheten formas i Indien
– där allt började
- 47 Mellanöstern
- 49 Flykting 71
- 50 Vietnam
- 52 Stöd till Afrika
- 52 Sydafrika
- 54 Nya länder kom till
- 54 Arbetet gick vidare
- KAPITEL 2 Organisation**
- 58 Arbetsinriktning och
verksamheten i världen
- 60 Demokrati
- 60 Mänskliga rättigheter
- 62 Ekonomisk rättvisa
- 63 Gender/Jämställdhet
- 64 Antal samarbetsländer
- 64 Den internationella avdelningen
- 66 Asien

210	Ärkebiskop Oscar Romero	248	Handel/WTO – Skuld/TRIPS
212	Fredspris	250	Exemplet Sydafrika
213	Nytt regionkontor	251	JAS 39 Gripen
217	Strävan efter fred	251	Samarbete i nätverk
220	Fredsavtal	253	Samarbete med Teologiska Högskolan, Stockholm
225	Byn Santa Marta	253	Internationella teman
225	Kristna basgrupper bildades	253	Gender
226	Flykten	254	Hiv/Aids
228	Mesa Grande	254	Ekonomi
230	Hemma igen	255	Förändringsfadder
230	Återuppbyggnad	256	Sida-anlagen
233	Det historiska minnet	256	Radiohjälpen
233	Byrådet möts	256	Tsunami-katastrofen
234	El Salvador i Sverige	257	Avslutning
234	Avslutning		
KAPITEL 7 De senaste fem åren			
238	Globkom	250	Fotnoter
240	Nya utmaningar	270	Litteraturlista
240	Hur känt är Diakonia?	271	Bilagor
241	Diakonias bibliska förebild	273	Fotografer
241	Verksamhetens värdegrund		
243	Organisatoriskt		
244	Metodutveckling		
244	Mål- och resultatstyrning		
245	Arbetets innehåll		
245	Israel/Palestina		
247	Demokratiska Republiken Kongo		

Förord – I livets tjänst

DIAKONIA HAR I ÅR FUNNITS TILL och arbetat i fyrtio år som kristen biståndsorganisation. Det började som en katastroforganisation under namnet Frikyrkan Hjälper i mitten av sextioalet och är idag en organisation som arbetar med långsiktigt utvecklingsbistånd med ett tydligt mandat att utmana beslutsfattare i syfte att förändra de strukturer som orsakar fattigdomen och förtrycket av människor i vår värld.

Det har varit år av kamp, diskussioner, utveckling, lärande och expansion. Men framför allt har dessa år präglats av att verksamheten i alla led och hela tiden burits av människor med stort engagemang.

Under dessa fyra decennier har det hänt otroligt mycket i vår värld. Sedan mitten av sextioalet och fram till idag har olika händelser etsat sig fast i våra minnen under rubriker som t ex Biafrakriget, sexdagarskriget i Mellanöstern, diktaturernas fall i Latinamerika, Sydafrikas befrielse från apartheid, Berlinmurens fall – upplösningen av det kalla kriget mellan Öst och Väst och nu senast Irakkriget. Massmedialt enormt uppmärksammat när det hände, men med ett bakomliggande politiskt maktspel och en dramatik som vi genom historieböckerna bara får brottsstycken av. Omvälvande

år – och Diakonia var där! I denna bok finns Diakonias perspektiv av händelserna från några områden. Diakonia har naturligtvis varit litet i det större sammanhanget – men ringakta inte det personliga engagemanget och övertygelsen. Ofta får de stora orden och beslutsfattarnas roll kanske för stor betydelse i historieskrivningen och man glömmer att bakom utvecklingen finns människor som kämpat och bokstavligen gett sina liv för att en förändring ska komma till stånd.

Ibland har jag fått frågan om vilka resultat Diakonia har åstadkommit under alla år. Då brukar jag berätta om Centralamerika. Hur arbetet med flyktingarna från diktaturena och inbördeskrigen i länderna blev grogrunden för ett omfattande arbete för fred och demokrati.

Jag berättar om Sydafrika och kampen mot apartheid. Hur kyrkorna tog ett stort ansvar för att avslöja för det internationella samfundet hur de omänskliga strukturerna såg ut och vilket mänskligt lidande de orsakade. Men framför allt hur de stod på barrikaderna i kampen för ett fritt och demokratiskt Sydafrika utan blodspillan och våld.

Jag berättar om Diakonias arbete på Västbanken och Gaza under fyrtio år. Humanitära insatser i området var bland de första insatser som Frikyrkan Hjälper gjorde. Idag har arbetet utvecklats till ett omfattande program för att stärka respekten för de mänskliga rättigheterna och den internationella rätten som en grund för fredsbyggandet mellan Israel och Palestina.

Du kan läsa mer om detta i den bok du håller i dina händer.

En del av Diakonias historia och utveckling är naturligtvis relationen och samarbetet med våra huvudmän. Ett ständigt pågående samtal om organisationens teologiska bas inom ramen för samfundens bredare missionsuppdrag, mandat och uppdrag. De senaste åren har frågan om närmare samverkan och integration stått på dagordningen i relation till några av huvudmännen.

Det går inte att mellan dessa två bokpärmar beskriva allt som hänt under fyrtio år i världen och vad Diakonia ur sitt perspektiv bidragit med. Därför har vi valt att

göra ett urval och beskriver Diakonias historia utifrån några geografiska områden, som skildrar det politiska skeendet, organisationens roll och utveckling och framför allt vad som hände med människorna som var inblandade.

Ett vittnesbörd om människor som burits av övertygelse, tro, mod och visioner om att det går att förändra de miserabla förhållanden som alltför många lever under i denna värld. Kvinnor och män som inspirerats av att det finns ett hopp och lyckats omsätta hoppet i konkreta handlingar. Personer som med sitt outtröttliga arbete lyckats med att vända en hopplös situation till en möjlig framtid och ett led i Guds rikes byggande.

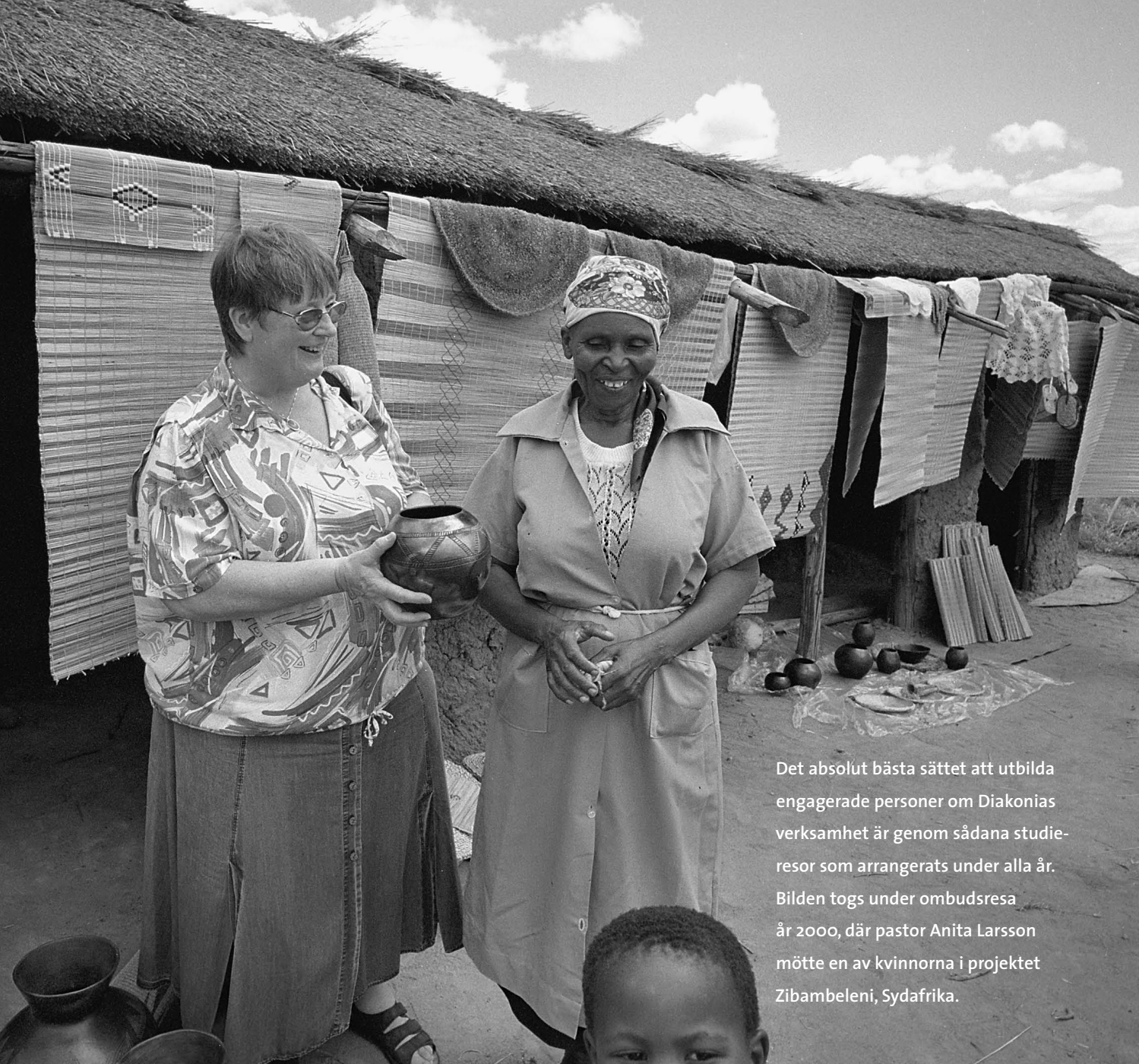
Spännande läsning som jag hoppas inspirerar till ett fortsatt och ökat engagemang för att skapa en värld där alla ska kunna leva ett värdigt liv. Det är människor som förändrar världen.

Så till sist ett tack till Rachel Norborg-Jerkeby som varit medarbetare i organisationen under en stor del av Diakonias historia och som det senaste året ägnat dagar och veckor i Diakonias omfattande arkiv för att ta fram fakta, underlag och nu skrivit denna bok.

Sundbyberg i januari 2006

Bo Forsberg

Generalsekreterare

Det absolut bästa sättet att utbilda engagerade personer om Diakonias verksamhet är genom sådana studieresor som arrangerats under alla år. Bilden togs under ombudsresa år 2000, där pastor Anita Larsson mötte en av kvinnorna i projektet Zibambeleni, Sydafrika.

Författarens förord

DET BLEV JAG, Rachel Norborg-Jerkeby, som fick det fantastiska uppdraget av Diakonias styrelse att dokumentera 40 år med Frikyrkan Hjälper/Diakonia. Fyrtio år kan tyckas vara en ganska kort tid, men för en organisation som från en liten begränsad insats i Indien har vuxit till ett så omfattande nätverk av organisationer och människor runt om i världen handlar det om fyrtio välfyllda år.

Jag har själv fått vara en del av Diakonia under 25 år. Denna närhet kan ha medfört att jag haft svårt att kritiskt granska texter och muntlig information. Men det har också varit en fördel eftersom jag under alla år haft förmånen att träffa så många människor, möta ett stort antal partner runt om i världen och också fått varit en del av det svenska kansliet under alla dessa år. Utöver många stimulerande samtal och intervjuer med människor har jag tagit del av de 40 hyllmeter av dokumentation som finns deponerad hos Riksarkivet i Arninge.

Till mitt förfogande har jag under hela arbetet haft en arbetsgrupp på Diakonias kansli bestående av Ewa Widén, Peter Ottosson och Eric Nilsson. Diakonias generalsekreterare Bo Forsberg har nära följt mitt arbete, liksom före direktorn Karl-Axel

Elmquist. Lektor Sven Halvardson, Teologiska Högskolan, har varit min handledare under hela tiden. Alla dessa personers råd och kommentarer har varit ovärderliga för mitt arbete.

Eftersom Frikyrkan Hjälpers/Diakonias verksamhet varit så omfattande framstod det klart redan från början av forskningsarbetet att allt och alla kan inte få plats i berättelsen. Valet blev att inleda med en beskrivning av organisationens första fem år. Det var under dessa år som så mycket av den policy, som alltsedan dess präglade organisationen, drogs upp.

Tillsammans med mina kollegor valde vi att sedan beskriva fyra länder och med dem dess regioner: Bangladesh/Asien, Sydafrika/Afrika, Palestina/Israel/Mellanöstern och El Salvador/Latinamerika. De får var och en representera alla andra länder och situationer i sina regioner. Ett kapitel beskriver själva organisationen, där finns också arbetet i Sverige presenterat. I det avslutande kapitlet beskrivs de senaste fem åren fram till årsmötet i maj 2005.

Här vill jag tacka alla er som gjorde det möjligt för mig att genomföra detta uppdrag. Utöver er jag redan nämnt vill jag tacka alla som ställt upp på intervjuer såväl här hemma som i Sydafrika och El Salvador. Dessutom vill jag tacka personalen på Riksarkivet i Arninge och alla er som läst och kommenterat hela eller delar av texten.

När jag skriver detta känner jag stor glädje över att Diakonia finns och får vara ett redskap i Guds hand, med den kristna kallelsen som ledstjärna.

Läsanvisning

Texten igenom finns protokollparagrafer angivna. Dessa hänvisar alla till Frikyrkan Hjälper-kommitténs eller Diakonia-kommitténs/styrelsens protokoll, vilka finns arkiverade hos Riksarkivet i Arninge eller på Diakonias kansli för tiden efter år 2000.

Bosse Forsberg besöker Palestina?